

Nowoczesne rozwiązania w miejskim transporcie publicznym w państwach Inicjatywy Trójmorza

Rumunia

Charakterystyka państwa

Rumunia to państwo unitarne położone w południowo-wschodniej części Europy, z dostępem do Morza Czarnego. Graniczy z Węgrami i Serbią na zachodzie, Bułgarią na południu wzdłuż Dunaju oraz Ukrainą i Mołdawią na północy.¹ Jego powierzchnia wynosi 238 390,7 km².² Rumunia jest członkiem Unii Europejskiej od 1 stycznia 2007 r. Stolicą i największym miastem Rumunii jest Bukareszt.³ W Rumunii obowiązuje system parlamentarno-gabinetowy, w oparciu o demokratyczny trójpodział władzy. Władza ustawodawcza koncentruje się w dwuizbowym parlamencie – Izbie Deputowanych (izba niższa) oraz Senacie. Obie izby wybierane są na 4 lata w wyborach powszechnych. Władzę wykonawczą

¹ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Rumunia> (dostęp: 15.07.2021)

² https://europa.eu/european-union/about-eu/figures/living_pl#powierzchnia-i-ludno%C5%9B%C4%87 (dostęp: 15.07.2021)

³ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Rumunia> (dostęp: 15.07.2021)

sprawują rząd oraz prezydent wybierany w wyborach bezpośrednich na okres 5 lat, a władzę sądowniczą – sądy i trybunały.⁴ W roku 2021 liczba ludności wynosiła 19 186 201.⁵

Podział administracyjny Rumunii jest bardzo scentralizowany i przedstawia się następująco:

- 8 regionów rozwoju
- 41 okręgów
- miasto Bukareszt
- 2686 gmin wiejskich
- 265 gmin miejskich i miast

W skład gmin wchodzi wsie (obecnie 13 092), niemające jednak oddzielnej administracji. Specjalny status posiada miasto Bukareszt, które działa na prawach okręgu i podzielone jest na sześć sektorów mających odrębne urzędy, podlegające głównemu urzędowi miasta. Jest jedynym miastem nie wchodzącym w skład okręgów Rumunii. Rada Generalna Miasta Bukareszt ma uprawnienia identyczne jak rady okręgów.⁶

Wśród największych miast znajdują się:

- Bukareszt – położone w południowo-wschodniej części kraju. Wg danych na 2019 r. liczba mieszkańców wynosiła 2 131 034
- Kluż-Napoka - miasto w północno-zachodniej Rumunii, na Wyżynie Transylwańskiej, nad Małym Samoszem, największe miasto i historyczna stolica Siedmiogrodu, jest drugim po Bukareszcie miastem uniwersyteckim w Rumunii. Wg danych na 2019 r. zamieszkiwane było przez 324 960 osób
- Timisoara – miasto położone w zachodniej Rumunii. W 2019 r. populacja miejscowości wynosiła 328 186
- Krajowa - miasto położone na Wołoszczyźnie (Wołoszczyzna), ośrodek administracyjny i największe miasto okręgu Dolj. Wg danych z 2019 r. zamieszkiwane przez 202 740 mieszkańców.⁷

Przykładowe rozwiązania w publicznym transporcie zbiorowym w Rumunii

Siedem rumuńskich miast rozpiło w 2021 r. przetarg na dostarczenie 131 nowoczesnych, bezemisyjnych autobusów elektrycznych, którego łączna wartość wynosi blisko 65 mln euro. Szczegółowe harmonogramy dostaw są różne dla poszczególnych miast, jednak wszystkie zamówienia zostaną zrealizowane do końca 2022 roku.

Wszystkie autobusy będą mogły być ładowane na dwa sposoby: poprzez złącze plug-in oraz pantograf. Razem z pojazdami dostarczona zostanie infrastruktura szybkiego i wolnego ładowania do każdego z miast, która obejmie łącznie 123 ładowarki plug-in o mocy 40 kW oraz 36 ładowarek pantografowych o mocy 300 kW. Nowoczesne, zeroemisyjne pojazdy będą klimatyzowane oraz wyposażone w pełny system informacji pasażerskiej, dostosowany do indywidualnych wymogów i potrzeb każdego z miast. Przetarg rozpisany przez Rumunię to jedno z największych zamówień na autobusy elektryczne w Europie.⁸

Rumuńskie miasto Turda wdrożyło plan SUMP, który zdobył w 2018 r. nagrodę Komisji Europejskiej za zrównoważone planowanie mobilności miejskiej, otrzymując dofinansowanie unijne w wysokości 31,3 mln euro. Projekt obejmował modernizację głównych ulic, zakup 20 autobusów elektrycznych oraz system rowerów publicznych. Dodatkowo, Turda została nominowana, obok Greater Manchester i Mediolanu, do 6. edycji nagrody SUMP, a następnie ogłoszona zwycięz-

4 https://pl.wikipedia.org/wiki/Ustr%C3%B3j_polityczny_Rumunii

5 https://europa.eu/european-union/about-eu/figures/living_pl#population (dostęp: 15.07.2021)

6 https://pl.wikipedia.org/wiki/Podzia%C5%82_administracyjny_Rumunii

7 https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/urb_cpop1/default/table?lang=en (dostęp: 15.07.2021)

8 <https://www.transport-publiczny.pl/wiadomosci/sukces-solarisa-w-rumunii-dostarczy-123-elektrobusy-67924.html> (dostęp: 7.07.2021)

cią „za jasną wizję planowania, solidną strategię finansowania i mierzalne cele”⁹.

W Slatinie analogiczną drogą w 2020 r. przy wsparciu funduszy unijnych zrealizowano projekty na 18 autobusów elektrycznych umożliwiające integrację floty autobusowej z systemem zarządzania ruchem oraz system wypożyczania rowerów składający się z e-rowerów, rowerów (i kilku trójkołowców) i e-skuterów.¹⁰

W ramach projektu CIVITAS SUCCESS w Ploesti, wprowadzono pojazdy hybrydowe napędzane biodieslem (autobusy, furgonetki i taksówki), nowe energooszczędne hybrydowe minibusy i 10 autobusów elektrycznych, a 25 autobusów z silnikiem diesla zostało zmienione na zasilane LPG, wydzielono również pasy dla autobusów¹¹. Również w ramach inicjatywy CIVITAS II wdrożone były podobne działania związane z ekopojazdami i wykorzystaniem paliw alternatywnych (m.in. flota autobusów w Suczawie napędzana paliwami alternatywnymi)¹².

W 2020 r. w Krajowej podpisana została umowa na dostawę 16 autobusów elektrycznych. Wartość kontraktu to 12 mln euro, z czego większość pochodzi ze środków europejskich. Krajowa jest drugim miastem w Rumunii, które zdecydowało się na autobusy elektryczne Solaris w swojej flocie¹³.

9 Western Romania city implements award-winning urban mobility plan, Romania Insider, <https://www.romania-insider.com/turda-implements-urban-mobility-plan-august-2019> (dostęp: 08.04.2021)

10 Slatina Sustainable Urban Mobility Plan (SUMP), ELTIS, <https://eltis.org/resources/case-studies/slatina-sustainable-urban-mobility-plan-ump> (dostęp: 08/04/2021).

11 CIVITAS SUCCESS Project, CIVITAS, Horizon 2020, <https://civitas-initiative.org/content/success.html> (dostęp: 08.04.2021)

12 https://civitas.eu/sites/default/files/civitas_ii_policy_advice_notes_02_clean_vehicles_pl.pdf (dostęp: 07.04.2021)

13 <https://www.transport-publiczny.pl/mobile/rumunska-krajowa-kupuje-elektryczne-solarisy-64729.html> (dostęp: 07.04.2021)